

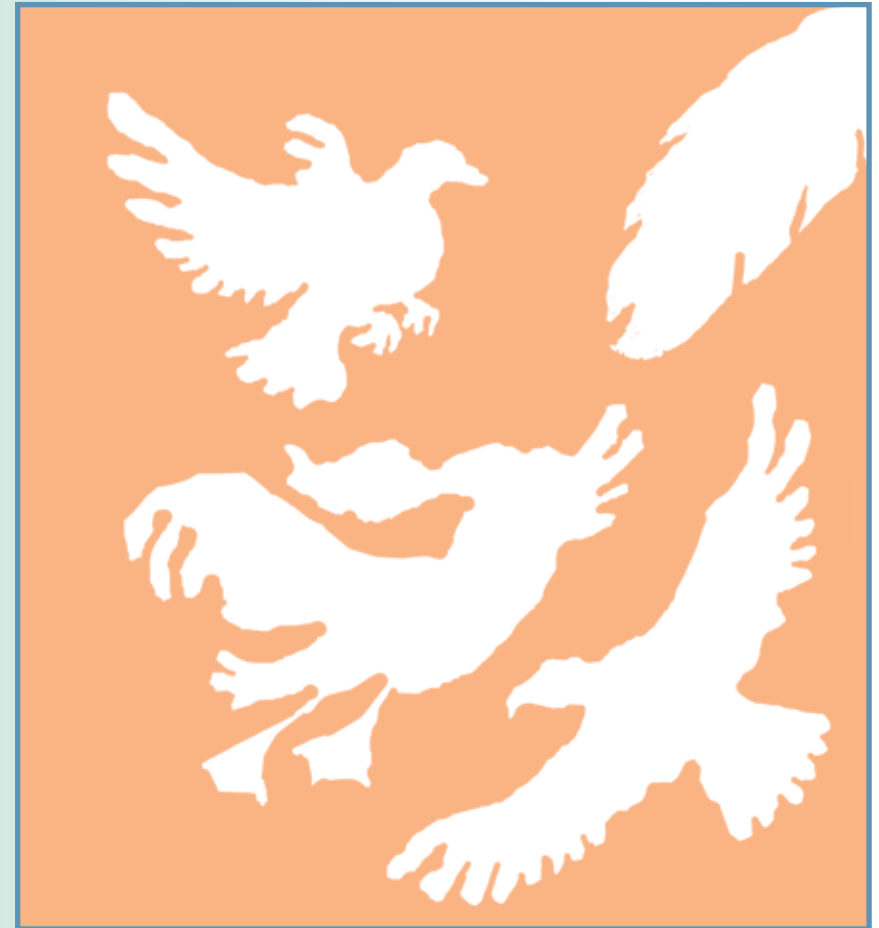
MOTÍVUMOK KÜLÖNBÖZŐ KULTÚRÁKBAN I.

Madarak négy égtáj
meséiben

A modul szerzője: Dobrovitzky Katalin

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

3. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE					
I/a Főbb égtájak – fogalomértelmezés					
A	A tanulók megnevezik a főbb égtájakat (É, K, D, NY), és a tanító kérdésére elmondják, mi jut eszükbe róluk (asszociációs játék). 5 perc	A már ismert égtájak felelevenítése Asszociáció	Frontális osztálymunka – fórum vagy beszélgetőkör		
B	A tanulók az égtájak valódi irányának figyelembevételével kijelölik a főbb égtájakat (É, K, D, NY), és a tanító kérdésére elmondják, mi jut eszükbe róluk (asszociációs játék). 5 perc	A már ismert égtájak felelevenítése Asszociáció	Frontális osztálymunka – fórum vagy beszélgetőkör		
I/b Főbb égtájak – mozgásos játékok					
A	A tanító irányításával közösen játszanak a tanulók: „Találd meg a helyed!” 5 perc	Térbeli tájékozódás Emlékezet Önbizalom	Egész osztály együtt		P1 (Találd meg a helyed!)
B	A tanító irányításával közösen játszanak a tanulók: A „Tűz-víz-repülő” egy változata. 5 perc	Térbeli tájékozódás Motoros emlékezet Önbizalom	Egész osztály együtt		P2 (A „Tűz-víz-repülő” egy változata)
C	A tanító irányításával közösen, majd párban játszanak a tanulók: „Mutasd a karoddal!”. 5 perc	Téri tájékozódás Önbizalom	Egész osztály együtt Páros munka		P3 (Mutasd a karoddal!)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I/c Csoportalakítás – véletlenszerűen					
A	A tanulók húznak egyet-egyet az égtájak nevét tartalmazó kártyák közül, majd a kártyán szereplő égtájnak megfelelő sarokban gyülekeznek. Kiosztják egymás között a kooperatív munkához szükséges szerepeket (témafelelős, eszközfelelős, időfigyelő, szóvivő). 5 perc	Csoportalakítás	Kooperatív tanulás – csoportalakítás	D1 (Égtájkártyák)	
II. AZ ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA					
II/a A mesék elolvasása					
A	A csoport tagjai egy-egy részt olvasnak fel az égtájhoz tartozó meséből (hasonló képességű gyerekeknek ajánlott). 10 perc	A mese megismerése Figyelem Szövegértés Együttműködés	Kooperatív tanulás – szóforgó	D2 (A tulipánná...) D3 (A Buddha és a hattyú) D4 (Hogyan lett király...) D5 (Történet a gerlesírásról)	
B	A csoporttagok némán elolvassák a választott égtájhoz tartozó mesét. 10 perc	A mese megismerése Figyelem Szövegértés	Önálló munka	D2 (A tulipánná...) D3 (A Buddha és a hattyú) D4 (Hogyan lett király...) D5 (Történet a gerlesírásról)	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
C	A csoporttagok önállóan elolvassák a választott égtájhoz tartozó mesét, majd a teremben madarakat kereshetnek, amelyeket a tanító már korábban elrejtett. 10 perc	A mese megismerése Figyelem Türelem Egymás segítése	Önálló munka – olvasás Csoportmunka		Madárképek
II/b A mondanivaló kiemelése, motívumok gyűjtése					
A	A csoportok röviden megfogalmazzák, hogy mi jutott eszükbe a mesében szereplő madárról, amíg a mesét hallgatták vagy olvasták. Fontos, hogy mindenki szóhoz jusson. Ennek során kiemelik a meséből a népre jellemző állatokat, eszközöket. 10 perc	Asszociáció A sajátosságok felismerése Lényegkiemelés Nyitottság Együttműködés	Kooperatív tanulás – szóforgó		
B	A tanulók kiemelik a mese lényegét, és jellemző állatokat, eszközöket gyűjtenek írásban. A csoportok értékelik munkájukat az együttműködés szempontjából. 10 perc	Tartalmi szintetizálás A sajátosságok felismerése Lényegkiemelés Együttműködés	Kooperatív tanulás – kerekasztal	Papír, íróeszköz	
II/c Szakértői csoportok alakítása – a mesék ismertetése					
A	Mindegyik csoportból kiválik egy-egy tanuló: ők új csoportot alakítanak, így minden mese témaszakértője megtalálható az új csoportban. A szakértők ismertetik, mi jutott eszükbe a csoportjuk meséjében szereplő madárról. 15 perc	Beszédképesség Szövegértés Figyelem	Kooperatív tanulás – fordított szakértői mozaik		

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/d Egy közös motívum felfedezése					
A	A mozaikcsoportok feljegyzik a mesék egy-két jellegzetességét, és megkeresik a négy mese közös motívumát (MADÁR), miközben a tanító kérdésekkel segíti a munkát. Melyik állat szerepel mind a négy mesében? Mi az, ami csak a te csoportod meséjében található meg? Milyen érdekes szavakat, kifejezéseket találtál? 5 perc	A hasonlóság felismerése a négy mesében Összefüggések feltárása Együttműködés	Kooperatív tanulás – ablak	Csoportonként egy papírlap, íróeszköz	
II/e Az eredeti csoportokban motívumok válogatása					
A	A tanulók az eredeti csoportokban két-két afrikai, dél-amerikai indián, buddhista és magyar díszítőelem közül kiválasztják a meséjüknek megfelelő képeket. 5 perc	Motívumok azonosítása Információkezelés	Kooperatív tanulás – kupactanács	D6 (Motívumok – csoportonként nyolc kép)	
B	A táblán elhelyezett nyolc jellegzetes tárgy, illetve díszítőelem képe közül mindegyik csoport a témafelelős segítségével kiválasztja azt, amelyik a saját meséjéhez tartozik. A csoportok egyeztetés után megkapják saját motívumaikat. 5 perc	Motívumok azonosítása Információkezelés	Kooperatív tanulás – többen a táblánál	D6 (Motívumok – csoportonként két kép)	Mágnes vagy gyurmarasztó

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/f Illusztrációk készítése motívumokkal					
A	A csoportok egy-egy körcikkelyt díszítenek a népre jellemző egyszerűsített, stilizált motívumokkal. 15 perc	Kreativitás Nyitottság Együttműködés	Csoportmunka – alkotás	Zsírkréta vagy pasztellkréta	Papírkör (melyből a tanár csoportonként egy körcikkelyt vág ki)
B	A tanulók felragasztják a meseszöveget egy nagyobb lapra, majd illusztrálják az ismert díszítőelemek és a meglévő képek felhasználásával. 15 perc	Csoportos illusztráció Kreativitás Nyitottság Együttműködés	Csoportmunka – alkotás	Zsírkréta vagy pasztellkréta, csoportonként egy nagyobb papír, ragasztó	
III. AZ ÚJ TARTALOM ÖSSZEFOGLALÁSA, ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS					
III/a Alkotások bemutatása, egységbe foglalása					
A	A csoportok kört formálnak a körcikkelyekből, ezután bemutatják alkotásukat. 10 perc	Egységként látni az alkotásokat, megtalálni a szépségüket Kíváncsiság Értékek képviselete Empátia	Kooperatív tanulás – többen a táblánál, csoportforgó	Tábla, gyurmargasztó	
B	A csoportok kiállítják meseillusztrációikat a terem különböző pontjain, a többiek megtekintik azokat. 10 perc	Mások alkotásainak értő megfigyelése Véleménynyilvánítás Nyitottság Figyelem	Kooperatív tanulás – képtárlátogatás	Tábla, gyurmargasztó vagy cellux	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
III/b Értékelés					
A	A tanulók értékelik egymás munkáját az együttműködés vagy a motívumhasználat szempontjából. 10 perc	Identitás, hitelesség Nyitottság	Kooperatív tanulás – csoportszóforgó		
B	A tanító útmutatása alapján a tanulók kifejezik, hogyan érezték magukat a foglalkozáson. A madár szárnyalásával fejezd ki, ha nagyon jól! Egy helyben gubbasszon a madarad, ha nagyon rosszul! 5 perc	Önértékelés Identitás, hitelesség Nyitottság	Egész osztály együtt		

MELLÉKLETEK

P1 TALÁLD MEG A HELYED!

A pedagógus kijelöl négy pontot a teremben, és elnevezi a négy égtájról. Ha van iránytű, a tanulók nevezik el a terem pontjait a főbb égtájak szerint (Észak, Dél, Kelet, Nyugat).

A tanulóknak arra a pontra kell állniuk – még hozzá minél gyorsabban –, amelyet a tanító megnevez (pl. Észak). Itt az azonnali reagálás a feladat, amihez viszonylag akadálymentes térre van szükség.

A játékot „kiesős” változatban is lehet játszani; ekkor az utolsó tanuló irányíthatja a következő fordulót, megnevezve az égtájakat.

P2 A „TŰZ–VÍZ–REPÜLŐ” EGY VÁLTOZATA

A pedagógus kijelöl négy pontot a teremben, és elnevezi a négy égtájról. Ha van iránytű, a tanulók nevezik el a terem pontjait a főbb égtájak szerint (Észak, Dél, Kelet, Nyugat). A gyerekek a tanító felszólítására a megadott égtáj felé fordulva a következőket csinálják:

Dél – hanyatt fekvés (mintha napoznának);

Észak – zárt állás, a két kar elöl összekulcsolva (mintha vacognának);

Nyugat – pad tetején ülés, a nyújtott tenyér éle a szemöldöknél (mintha indián kémlelne);

Kelet – törökülés, kezek a térden (indiai meditációs póz).

A játékot „kiesős” változatban is lehet játszani; ekkor az utolsó tanuló irányíthatja a következő fordulót, megnevezve az égtájakat.

P3 MUTASD A KARODDAL!

A tanulók a tanító útmutatása szerint nyújtott karral jelzik az irányokat:

Észak – fölfelé;

Dél – lefelé;

Nyugat – balra;
Kelet – jobbra.

Ha már jól megy a játék, párban lehet folytatni. Ekkor fordított módon történhet: **A** mutatja, **B** megnevezi az irányokat. Vigyázzunk azonban, hogy a tükrözés ne zavarja a tanulókat, ezért inkább egymás mellett és ne egymással szemben álljanak.